ఆతనికంటె ఘనుడు

వలివేటి
నాగచంద్రావతి

పైకి అమాయకంగా కనిపించినా, లోపల అగ్నిపర్వతాలు రగులుతుంటాయి కొందరి హృదయాలలో. కొందరు పైకి చిరుబురులాడినా, కఠినంగా ప్రవర్తించినా లోపల సాంత్వనమూర్తులుగా ఉంటారు. ఈ రెండురకాల తత్వాల వల్ల ఇల్లాలు సుఖిస్తుందా! కేవలం సరిపెట్టుకుని జీవిస్తుందా! అతడేననుకుంటే ఆతనికంటె ఘనుడు మరొకడు.

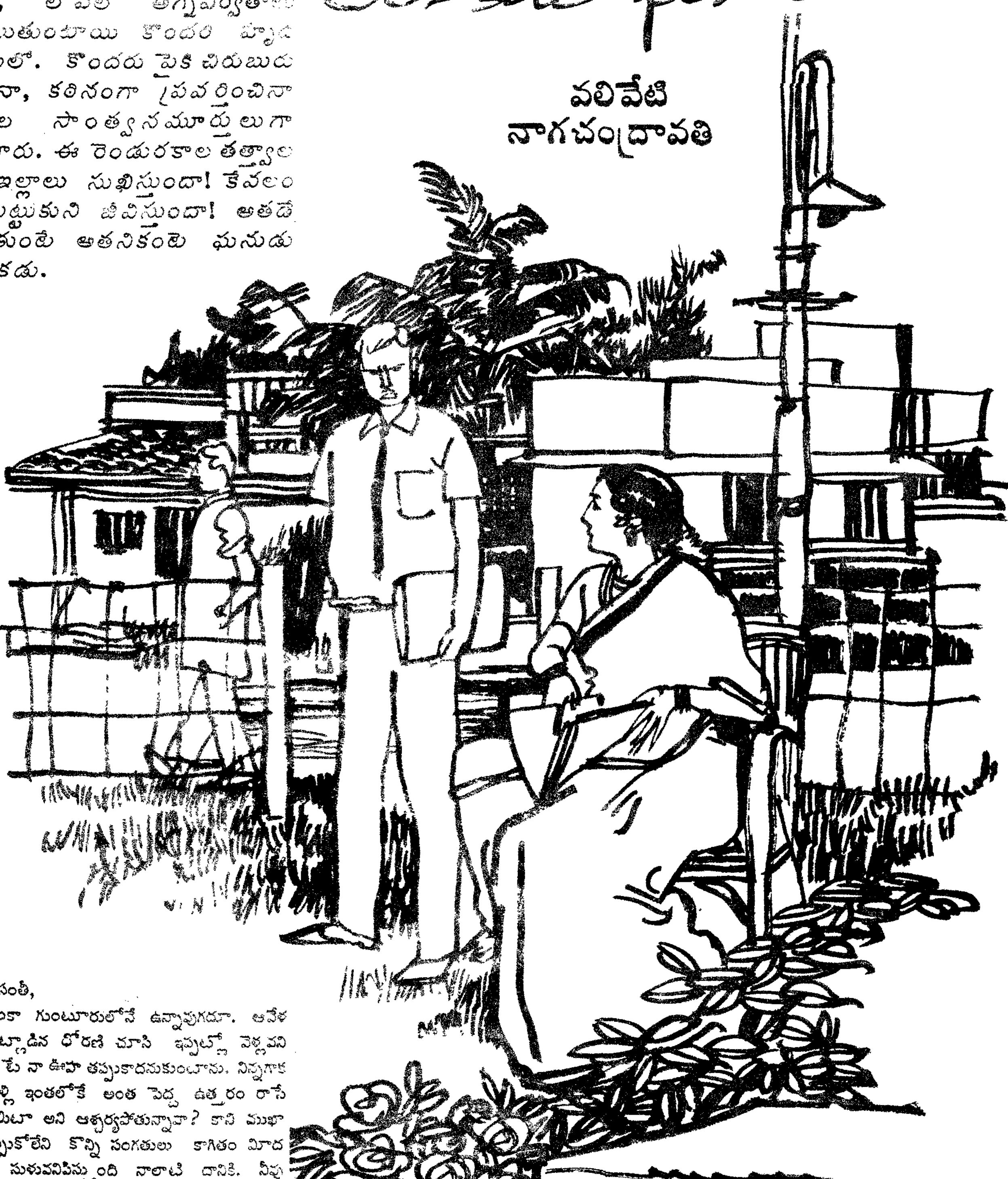

“వాసంతీ,

నువ్వింకా గుంటూరులోనే ఉన్నావుగదూ. ఆవేళ నీవు మాట్లాడిన ధోరణి చూసి ఇప్పట్లో వెళ్లవని నేననుకుంటే నా ఊహ తప్పుకాదనుకుంటాను. నిన్నగాక మొన్న వెళ్లి ఇంతలోకే అంత పెద్ద ఉత్తరం రాసే అవసరమేమిటా అని ఆశ్చర్యపోతున్నావా? కాని ముఖాముఖీ చెప్పుకోలేని కొన్ని సంగతులు కాగితం మీద పెట్టడం సులువనిపిస్తుంది నాలాటి దానికి. నీవు నిర్భయంగా అనేసే సంగతులే నేను కలలో కూడా అనుకోడానికి భయపడతాను —అది నాబేలతనమేనేమో— సరే ఇక అసలు సంగతికి రానా?

ఆరోజు, నేనిక్కడకు వచ్చేసే ముందురోజు, నీకు జ్ఞాపకముందా? నా కిష్టమని పూలమొక్కల మధ్య వచ్చికలో కూర్చుని కబుర్లు చెప్పుకుందామన్నావు. ఔను. మనలాగే ఏరోజుకారోజు కొత్త ఆశలూ, కొత్త కోరికలూ నింపుకుంటున్నట్లు, రోజు రోజూ కొత్త

7—2—68

కొత్త పూలతో, మొగ్గలతో, చివుళ్లతో కనిపించే మొక్కలమధ్య కూచుని ఊహాసౌధాలు కట్టడమంటే మహా ఇష్టంగా ఉండేది ఒకప్పుడు. కాని ఇప్పుడా కోరికల తాటాకు నీడలు కూడా నాలో లేవంటే నమ్మ లేవుగదూ! నిజమే! నేనలా కనిపించను. కనిపించలేను. అది నా బలహీనతే అంటావో మరేమంటావో ముందు రాసేది చదివి నువ్వే నిర్ణయం చెయ్యి.

"ఇన్నాళ్ళ మకాం వేశావు ఏదో విశేషమున్నట్టుందే?" అని నేనంటే, "అవును. విశేషమే" అని నువ్వన్నప్పుడు, నేనింకో కారణం ఊహించుకుని సంతోషించబోయాను. కాని, ఆమాట అంటున్నప్పుడు నీ మొహంలో జీరాడిన విషాదరేఖ నా ఊహల్ని తారుమారు చేసింది. ఏదీ నాతో చెప్పకుండా దాచవన్న నమ్మకంతో నేను మళ్లీ ఏమిటని ప్రశ్నించలేదు. నా నమ్మకాన్ని నిజం చేస్తూ నీవు నీ కథంతా చెప్పుకొచ్చావు. నీ ఇంట్లో నీకు స్వేచ్ఛ లేదన్నావు, నీభర్త నీ అభిమానాన్ని దెబ్బగొట్టాడన్నావు, అభిమానం చంపుకొని బతికేకంటే చావడం మేలన్నావు, ఇంత చదువుకునీ ఉద్యోగం చేసి బ్రతకలేనా? అన్నావు. ఇన్ని చెప్పీ నా సానుభూతి పొందనేలేకపోయావు. "నువ్వు తొందరపడ్డావేమో" అని నేనంటే, నామీద నీకు కోపమొచ్చింది కదూ? పిచ్చిదానా! నీది తప్పని కాదు నేనన్నది. పొరపాటుపడ్డావని మాత్రమే అనుకున్నాను. అరిటాకు సామెత ఆడదానికి ఎంత బాగా వర్తిస్తుందో నీకు తెలీదూ? భర్త మరణిస్తే ఉద్యోగం చేసుకుని పొట్టపోసుకుంటున్న సరళ మీద ఎన్ని అపవాదులొస్తే ఎట్లా రాజీనామా ఇచ్చిందో నీవేగా నాకు చెప్పావు? అలాటిది భర్తను విడిచి ఉద్యోగం చేస్తుంటే లోకం ఊరుకుంటుందా? ఆ మాటలు విని భరించగలవా? "నీకేం? నాలాటి [illegible] లేదు —అందుకని ఎన్నైనా చెబుతావ్" — [illegible] కదూ? అందుకనే నా కథ చెప్తున్నా.

నాపెళ్లిలో ఆయన్ని చూసి "మస్తే [illegible] నీకంటే మెతకమనిషిలా వున్నాడేవ్ మంచా [illegible] తాటాకులు కట్టడం నీకు చేతకాదుగాని [illegible] తెలిగ్గా కట్టించుకునే రకంలా ఉన్నాడు" [illegible] నవ్వుతూ. జ్ఞాపకముందా? అది [illegible] ఆయన్ని చూసి నేనూ అలానే [illegible] 'మేడిపండు విచ్చితే' అన్నట్టు ఆయన [illegible] వెనకాల ఉన్న స్వభావం రోజులు పోయిన [illegible] నాకూ తెలిసిరాలేదంటే నువ్వు [illegible]

మాది ఒంటరి కాపురమని నీకు తెలుసుగా? మేము తీసుకున్న ఇంటిముందర చిన్నదైనా [illegible] ఉంది. కాంపౌండువాల్‌కు బదులు 'వైరు' [illegible] ఉండేది. నే వెళ్లిన కొన్నాళ్లకి ఒకనాడు [illegible] మొక్కల మధ్య ఈజీ చైరు వేసుకుని పుస్తకం చదువుకుంటున్నాను ఆయనొచ్చేటప్పటికి. [illegible] "ఓహో రాణిగారు పుస్తకం చదువుతున్నారు అందరికీ తెలియాలి కాబోలు." అన్న కటువైన మాటలతో బిత్తరపోయి తలెత్తాను. ఆయన [illegible] ఎరుపుజీర అదే మొదటిసారి నేను చూసింది. తల వంచుకుని ఆయన వెనకాలే లోపలికొచ్చాను. ఆ తరవాత నామీద కురిసింది నిప్పులవానే. "భోగం సానిలా ముస్తాబయి ఎవరి కోసం బయట కూర్చు

న్నావ్?" అన్నారు. "అలాటి పోకిరీవేషాలు నా దగ్గిర పనికిరావ్" అన్నారు. "ఇక ఇలాంటి తప్పుడు పనులు చేస్తూ కనిపిస్తే ఊరుకునేది లే"దన్నారు. అన్నిటికీ నా మౌనమే సమాధానమయింది. ఆశ్చర్యంగా, ఆవేదనగా ఆయన మొహంలోకి చూడడమే నాకు చేతనయింది. ఆ మౌన గంభీరాకృతి వెనక ఎంత తేలిక మనస్తత్వం గూడు కట్టుకున్నదో తలుచుకుంటే ఇప్పటికీ ఒళ్ళు గగురుపొడుస్తుంది. అంతే. ఆవేళటినించీ బయటకు రాలేదు నేను. రోజులు అతి నీరసంగా కదిలిపోతున్నాయ్. ఆయన అవునన్నదానికి ఎప్పుడూ కాదు అనేదాన్నికాదు. నా కిష్టంలేనిదైనా ఆయన కిష్టమనుకుంటే తప్పక చేసేదాన్ని. నా కిష్టమైనదైనా ఆయన కిష్టంలేదని తెలిస్తే మానేసేదాన్ని. ఆయన ఎప్పటికైనా నా మమకారాన్ని, మంచితనాన్ని గ్రహించాలని తాపత్రయ పడేదాన్ని. కాని ఆయన నా లొంగుబాటుని ఎంత లోకువగా తీసుకున్నారంటే, నా చీరలు దగ్గిర్నించీ ఆయనే నిర్ణయించి తెచ్చేవారు. ఇంట్లో చేసే కూరలు దగ్గిర్నించీ తన ఇష్టమే ఇష్టం. ఇంట్లో మరో వ్యక్తి ఉన్న భావన కూడా పూజ్యం. తన అభిప్రాయానికి ఏ మాత్రం వ్యతిరేకం జరిగినా మండిపడేవారు. నానా రభసా చేసి ఇంట్లో ఒక నరకం సృష్టించేవారు మాటలతో. మాట పడ్డం అంటే నేనెంత బాధ పడతానో ఆయనకు బాగా తెలుసు. అందుచేత, మాటలతో ఈటెలు గుచ్చి హింసించటంలో ఒక వ్యాయామం అలవాటయిం దాయనకి.

మరి కొన్నాళ్లకి ఇంకో సంఘటన జరిగింది. దానితో ఆయన నిజస్వభావం పూర్తిగా అర్థమయింది నాకు. మా ఇంటికి నాలుగిళ్లవతల ఓ ఆఫీసరుగారు ఉండేవారు. ఆయన భార్య చాలా కలుపుగోరు మనిషి — మంచి సంస్కారంగల మనిషిగూడా. ఎప్పుడూ క్లబ్బులనీ, మీటింగులనీ తిరుగుతుండేది. పైగా పిల్లలు లేరేమో, వంటా — గింటా బాదరబందీ పెట్టుకునేదికాదు. మేము కొత్తగా వచ్చామని తెలిసి నన్ను పరిచయం చేసుకుంది. వచ్చిన కాస్సేపటిలోనే చిరపరిచితురాల్లా ఇన్ని కబుర్లు చెప్పి, నాచేత చెప్పించుకుని, తను నవ్వి, నన్ను నవ్వించింది. అన్నాళ్లకి ఆవిడున్న కాస్సేపూ హాయిగా ఫీలయ్యానంటే నమ్ము. కాని ఆవిడ వచ్చినపని చెప్పగానే, నా ఉత్సాహమంతా నీళ్ళు కారిపోయింది. నన్ను క్లబ్‌లో మెంబరుగా జేర్పించాలని వచ్చిందట. ఇంట్లోంచి బయటకు ఒంటరిగా రానియ్యని మనిషి క్లబ్బుకు పంపిస్తారని ఎట్లా అనుకోడం? కాని ఆ సంగతి బయటకెలా చెప్పుకోడం? మెల్లగా చూద్దాంలెండని సద్ది పంపించాను. నీకో సంగతి చెప్పడం మరిచాను వాసీ! నన్నయితే ఒంటరిగా ఎక్కడికీ పంపేవారు కాదుగానీ మావారు తనవెంట అప్పుడప్పుడూ పార్టీలకనీ, డిన్నర్లకనీ తీసుకెడ్తుండేవారు చెప్పొద్దూ. కాని దానిలో నా ఇష్టానిష్టాల ప్రమేయమేమీ ఉండేది కాదుస్మీ. తను రమ్మన్నారు కాబట్టి రావాల్సిందే. అలా ఉండేది ఆయన ధోరణి. కాని వెళ్లినచోట మాత్రం ఆయన ప్రవర్తన ఎంత ఆశ్చర్యకరంగా ఉండేదనీ, పెద్దవాళ్ల మధ్య ఎంత సంస్కారం వెళ్లబోసేవారనీ, నన్ను పేరు పేరునా అందరికీ పరిచయం చేసేవారు. వాళ్లందరి మధ్యా మేమో పెద్ద ఆదర్శ దంపతుల్లా మెలగేవాళ్లం. కాని ఇంటికి రాగానే అక్కడి నా ప్రతి చూపునీ, ప్రతి మాటనీ విమర్శించేవారు. నే నక్కడ ఎవరితోనన్నా ఎక్కువగా మాట్లాడినట్లు కనబడిందా, దానిని గురించి ఎన్ని అపార్థాలు తీసి, ఎంత నీచంగా మాట్లాడేవారనీ! దానితో ఆయనవెంట ఎక్కడికన్నా వెళ్లాలంటే హడలి చచ్చేదాన్ని కాని వెళ్లటమూ తప్పేదికాదూ, మాట పడటమూ తప్పేది కాదనుకో.

ఇదంతా ఎందుకు చెప్పానంటే ఆవిడ వచ్చి అడగిందంటే తన ఉన్నత సంస్కారం బయట పెట్టుకోవాలనైనా ఆవిడతో నన్ను క్లబ్బుకు పంపుతారని నా ఆశ. అదీ ఎగిరిపోయింది. అసలు ఆవిడ వచ్చిందని వింటూనే మండిపడి పోయారాయన. "ఏమిటీ? మనింటికి గూడా తయారయిందా ఆ శూర్పణఖ? తను చెడింది చాలక నిన్ను గూడా చెడగొట్టాలని చూస్తోందన్నమాట! ఈసారి దాన్ని మనింటి గుమ్మం తొక్కనిచ్చావంటే ఊరుకునేదిలేదు." చిందులు తొక్కారాయన. బిక్కచచ్చిపోయాన్నేను. క్లబ్బుకయితే రావటానికి ఏదోవంక చెప్పగలను గానీ, ఇంటిగ్గూడా రావద్దని ఎలా చెప్పడం? అడకత్తెరలో పోకచెక్కలా ఈ ఇరకాటంలో నలిగిపోయాను. నేను అనుకున్నట్టు ఆవిడ మరో నాలుగురోజుల్లో మా ఇంటికి రానే వచ్చింది. ఆవిడ అల్లంతదూరంలో ఉందనగానే వీధి తలుపు వేసేసి దిండుకి గుండెలదుముకుని పడుకున్నాను. ఆవిడ తలుపు తట్టి పిలుస్తున్నంతసేపూ పలక్కుండా ఉండటానికి నన్ను నే నెంత నిగ్రహించుకున్నానో ఆ భగవంతుడికే తెలుసు. ఆమె వెళ్లిపోయాక నా నిస్సహాయతకీ, నా అసమర్థతకీ ఎంతసేపు కుళ్లి కుళ్లి ఏడ్చానో నాకే తెలుసు. ఆ తరవాత గూడా వాళ్ల ఇంటి వేపు ఓ కన్ను వేసే ఉంచేదాన్ని. ఆవిడ ఎక్కడకు బయలుదేరినా మా ఇంటికే నేమోనని హడలిపోతూ తలుపు వేసేసేదాన్ని. ఆవిడ మా ఇల్లు దాటిపోగానే, నా భయానికి నాకే అసహ్యమేసేది. అయినా తప్పదు. ఆయన ఆజ్ఞ పాటించాల్సిందే. ఆయనకు కోపమొచ్చే పని, ఆయన లేనప్పుడైనా చేసే దమ్ములు నాకులేవు.

ఒకసారి ఆయన ఇంట్లో ఉండగానే ఆవిడ సరాసరి ఇంట్లోకి వచ్చేసింది నన్ను పిలుస్తూ. స్తంభించి పోయిన నేను తేరుకోకపూర్వమే గలగలా మాట్లాడేస్తూ అక్కడే ఉన్న మావారికి అభివాదం చేసి "మీ వైఫ్‌ని మా క్లబ్‌లో చేర్పించడానికి మీ కభ్యంతరమేమీ లేదు కదూ?" అంటూ అడగనే అడిగింది. అప్పుడు మావారి మొహం చూడాలి. ఎంత ప్రసన్నంగా ఉందనీ! "డోంట్‌వర్రీ. నాకే మభ్యంతరం? తప్పకుండా చేర్పించండి —నేనూ అదే ఎన్నోసార్లు చెప్పాను గూడా. సొసైటీలో తిరిగితే గదా కల్చర్ తెలిసేదీ" అని అన్నారు. నాకంతా నాటకం చూస్తున్నట్టు ఉంది— —ఈ మనిషికీ, ఆ లోపల ఉన్న మనిషికీ ఎంత తేడా అని. ఆవిడ అటు వెళ్లగానే అసలు స్వరూపం బయట కొచ్చింది. "ఆవిణ్ణి రానివ్వద్దంటే మళ్లీ ఎందుకు రానిచ్చావ్?" నొసలు చిట్లించుకుంటూ అడిగారు. నేను ఊరుకోలేకపోయాను. ఆవిడ రాకుండా నే నెన్ని తిప్పలు పడ్డానో చెప్పాను. ఆవిడ వెనకాల ఆవిణ్ణి గూర్చి అంత తేలికగా అనేవారు ఎదట పడగానే అలా ఎందుక: తగ్గారన్నాను. క్లబ్బులో చేర్పించడానికి ఎందుక: ఒప్పుకున్నారన్నాను. నా మాటలకి అతి తేలిగ్గా నవ్వేశారాయన. "లేకపోతే ఎదురుగావే తిడతారా ఏమిటి? ఎంత చెడ్డా ఆఫీసరు పెళ్లాం. నలుగుర్లోనూ పెద్ద మనిషిగా చెలామణీ అవుతోంది. నేను ముఖస్తంగా మంచిగా మాట్లాడినంత మాత్రాన అది మంచిదయిపోయిందనుకున్నావా? నేనలాగే మాట్లాడాలి అంతే. నువ్వు క్లబ్బుకెళ్లడం ఇప్పుడూ నా కిష్టం లేదు. ఇంటి దగ్గర పడుంటేనే నాకు శాంతి. లాయర్లా సమాధానా లిస్తున్నావా —ఇక బైటకి వదిల్తే లెక్చర్లే ఇస్తావ్." అన్నారు వ్యంగ్యంగా.

"మరి ఆవిడ తీసికెళ్లడానికి వస్తే . . .?" . . ఖంగారుగా అడిగాను . . . "ఏమో ఏమి చెప్పుకుంటావో నాకు తెలీదు. —నువ్వు మాత్రం వెళ్లడానికి వీల్లేదు." తాపీగా చెప్పేసి వెళ్లిపోయారాయన.

అప్పటికి నా కాయన మనస్తత్వం పూర్తిగా అర్థమయింది. తను మాత్రం అందరి దృష్టిలోనూ మంచివారుగానూ, హోందా అయినవారుగానూ ఉండాలి — నేనే వెలితి పడాలి. ఆ తరవాత నే నావిణ్ణి ఎలా వదిలించుకున్నానో నీకు నేను చెప్పలేను. ఇక ఆవిడ వచ్చినప్పుడల్లా నా ప్రవర్తన నాకే అసహ్యమేసేది. ఆవిడ వచ్చి వెళ్లాక ఆయన అనే మాటలు నా గుండెల్ని రంపపుకోతలు కోసేవి. ఆతరువాత ఆవీధిలో నా కొచ్చిన పేరేమిటో తెలుసా? 'ఒత్తి ఉలిపికట్టె మనిషి', 'నలుగురితో కలవదు', 'కావలసినంత గర్వం' అని. అలాటి మాటలు విన్నప్పుడల్లా నాలో నేనే నవ్వుకునేదాన్ని ఏం చెయ్యలేక.

ఇక ఒక్క సంగతి చెప్పి ముగిస్తా. దీనితో నాకు నా ఇంట్లో స్థానమెంతో నీకు తెలిసిపోతుంది.

> **సంగీతం**
>
> ప్రార్థనకు బిడ్డవంటిది, మతానికి సహచరునివంటిది.
>
> —షాటుబ్రియాన్

ఆవేళ భోజనాల దగ్గిర నాన్నను గురించి ఏదో హీనంగా మాట్లాడారాయన. నాకు నన్నన్నా బాధగా ఉండేదిగాదుస్మీ! ఏం చెప్పను, అలా బండవారిపోయింది మనస్సు. కాని ఎక్కడైతే నాకు అసలైన ప్రేమ లభిస్తుందో, ఎక్కడైతే నా మనస్సు సున్నితంగా స్పందిస్తుందో అక్కడే నన్ను గాయపరచాలని ఆయన నల్లేరుమీద బండిలా నాలిక పారేసుకునేసరికి నాకు కోపమొచ్చిన మాట నిజం! కాని అప్పుడు నే నేమన్నా, ఆయనలో విచక్షణ మొదలంటా నశిస్తుందని నాకు తెలుసు. అంచేత, నే తింటున్న కంచంలో నీళ్ళు పోసి లేచి చక్కాబోయాను నా కోపానికి సూచనగా. దానితోనన్నా ఆయన తన తప్పు గ్రహిస్తారనుకున్నా. కాని ఆయన అదేం పట్టించుకున్నట్టే లేదు. తాను మాత్రం సుష్టుగా తిని లేచారు. మర్నాడూ భోంచెయ్యలేదు నేను. ఆయనేమీ అడగనూలేదు. కాని బయటకు వెడుతూ మాత్రం ఒక విసురు విసిరారు. "ఒకరోజు కూడు మానేస్తే ఒంటికి మంచిదేలే" అంటూ. నాకు ఒళ్ళు మండిపోయింది. అంతేనా? నేను తిన్నా తినకపోయినా ఆయనకేమీ నెప్పిలేదా? నామీద ఏమాత్రం ప్రేమ ఉన్నా ఆయనింత నిర్లక్ష్యంగా ఉండగలరా? చెప్పలేనంత బాధతో మరీ నీరసపడిపోయిందనుకో నా శరీరం. అయితే, నీరసంతో పాటు పట్టుదలా పెరిగింది నాలో. ఎలాగైనా ఆయన్ని

మార్చి తీరాలి. ఆయనలోని మానవత్వాన్ని మేలుకొలపాలి. నాపట్టు విడవగూడదనుకున్నాను. మూడోనాడు ఎలాగో ఆయనకు వంట చేసి పెట్టాను. "ఎన్నాళ్లీ నిరశనవ్రతం?" అన్నారాయన కరుకుగా. "చచ్చేదాకా" అన్నాను కసిగా. "సరే —కాని అది నా ఇంట్లో జరగ డానికి వీల్లేదు. నీకు చావాలని మనసుగా ఉంటే మీ ఇంటికి వెళ్లి ఆ కార్యక్రమం నిర్వర్తించు భేషుగ్గా" కచ్చితంగా చెప్పేసి వెళ్లిపోయారాయన. స్తంభించి పోయాన్నేను. ఆయన నోటివెంట అటువంటి మాట వస్తుందనుకోలేదు. కనీసం ఊహించలేదు. నాలో అగ్నిపర్వతం బ్రద్దలయింది. ఛీ. ఇటువంటి బ్రతుకు బ్రతికేకంటే ఛస్తేనే మేలు. అవును. ఆయనన్నట్లు ఇక్కడ చచ్చేకంటె అక్కడ నావాళ్లింట్లో ఛస్తే నాలుగు కన్నీటి చుక్కలన్నా దక్కుతయ్.

ఆయనతో చెప్పే మా ఇంటికి వచ్చేశాను.

చావటానికి మాత్రమే మా ఇంటికి వచ్చాననుకున్నా, లోపలేదో ఆశ, నేవచ్చాకయినా ఆయన మనసు మారదా, పైకి అలా అన్నా నే నే మఘాయిత్యం చేస్తానో అనే ఆరాటంతోనన్నా నా వెనకాలే రాకపోతారా, అన్న ధీమా పని చేస్తూనే ఉంది నాలో.

ఆయనకు బదులు, నాలుగురోజుల్లో ఆయన ఉత్తరం వచ్చింది. ఔత్సుక్యంతోనూ, అవమానం తోనూ, కుతకుత లాడుతున్న మనస్సుని అదుపులోకి తెచ్చుకుంటూ విప్పాను. ఆ ఉత్తరంలోని సంగతులు నేను వివరంగా చెప్పేబదులు ఉన్నది ఉన్నట్టు రాస్తున్నాను.

"నీకు,

నువ్వు నన్నేదో బెదిరిద్దామని వెళ్లినట్టున్నావు పాపం. నా సంగతి నువ్వు బాగా అర్థం చేసుకోలేదు. నేను నీకోసం అక్కడకు వస్తాననే దురభిప్రాయంతో ఉన్నట్లున్నావు. నేనలాటి తెలివితక్కువవాణ్ణి మీ కాదు. నీవు కాకపోతే నీ తలలో జేజెమ్మలాంటివాళ్లని, నీవల్ల తీరే అవసరాన్ని తీర్చేవాళ్లని, కోకొల్లలుగా తెచ్చుకోగలను నేను. నీదాకా రానక్కరలేదు. ఛస్తానని బెదిరించావ్. నీవంత సాహసం చెయ్యలేవని నాకు తెలుసు. నీవు బ్రతికి ఉండగానే నిన్ను జీవచ్ఛవంలా చెయ్యగలను. నాలుగురోజుల్లోగా వచ్చావా సరే — లేకపోతే నీవు నా కక్కరలేదు. ఆలోచించుకో.

రావు."

ఉత్తరం పూర్తిగా చదవకముందే క్రుంగిపోయాను నేను. నా ఆఖరి ఆశగూడా అణగారిపోయింది. ఇక ఆయన మారేది కల్ల. ఇప్పుడు నా భవిష్యత్తు నిర్ణయం నా చేతుల్లో ఉంది. అన్నిటికీ లొంగిపోయి జీవచ్ఛవంలా ఆయనవద్దకు వెళ్లిపోవటమో, లేకపోతే, అమ్మా నాన్నకు అసలు సంగతి చెప్పేసి, నా బ్రతుకు తెరువు నేను చూసుకోవటమో నేను చెయ్యాలిసిఉంది. మూడోది నా ఆత్మహత్య. కాని చావటమంత తేలికగా కనిపించలేదు నాకు. ఒంటిమీద చీమ పాకుతుంటే ఎక్కడ కుడుతుందో అని ముందే విదిలించే నాకు, చచ్చేటంత ధైర్యమెలా వస్తుంది? ఇక ఉన్న సంగతి మావాళ్లకి చెప్పి వాళ్ల మనసుల్నికూడా వ్యథాపూరితం చెయ్యడం నా కిష్టం లేకపోయింది. ఇప్పటిదాకా నేనేదో రాజభోగం వెళ్లబోస్తున్నట్లు నా చీరల్ని చూసీ, నగల్ని చూసీ మహదానందం పొందుతున్నారు వాళ్లు.

"మా అమ్మాయండీ! మా అల్లుడు ఇంజనీరు. ఐదువందల జీతం" అని సగర్వంగా చూపిస్తున్న అమ్మ పక్కన, పట్టుచీర కట్టుకుని, ఒంటెడు నగలూ దిగేసుకుని అంతకంటె ధీమాగానే నటించేస్తున్నాన్నేను. ఆ ధీమా అంతా ఆయన నన్ను ఒదిలేసిననాడు ఏమవుతుంది? నేనేదో సుఖపడుతున్నానని సంతోషిస్తున్న అమ్మానాన్నల ఆనందాన్ని భగ్నం చెయ్యటమే కాకుండా, లోకుల దృష్టిలో ఎంత పలుచనైపోతాను! మిగిలిన దొక్కటే మార్గం. ఆ మర్నాడే ఆయన దగ్గరకు వెళ్లిపోయాను. అంతే. ఇప్పుడు నా జీవితంలో ఏ ఒడిదుడుకులూ లేవు. నా ఆశలూ, అభిమానాలూ పూర్తిగా నాశనం చేసేసుకున్నాను. అలా చెయ్యబట్టే అందరి దృష్టిలోనూ అదృష్టవంతురాలిననిపించు కుంటున్నాను.

ఇప్పుడు చెప్పు, వాసంతీ, నేనెంత అదృష్టవంతు రాలినో! చిన్నప్పటిలా నీవు తొందరపడితే మందలించ లేనిప్పుడు. అందుకే ఆలోచించుకోమని మాత్రం చెబుతున్నాను. నీ మాటెంత కఠినమో, మనస్సంత సున్నితమని నాకు తెలుసు. స్వతంత్రంగా ఉద్యోగ మయితే చేసుకోగలవుగాని అది భారమయినప్పుడు కాలదన్నిన కాపురాన్ని తిరిగికూర్చుకోలేవు. తొందరపడి ఏ నిర్ణయానికీ రావని తలుస్తూ మంజుల."

ఉత్తరం మడిచి కళ్లు మూసుకుని పక్కమీదికి ఒరిగింది వాసంతి. మనసంతా మంజుల వదనార విందంతో నిండిపోయింది. అంతటి బాధను లోపల దాచుకుని గూడా, చిరునవ్వు మొహంతో ఉండగలిగిన మంజులను తలుచుకుంటే ఆశ్చర్యంతోపాటు, జాలితో నిండిపోయిందామె హృదయం.

మంజుల భర్తకీ తన మూర్తికీ పోలికేలేదు. తనమాట కేనాడూ ఎదురు చెప్పలేదు భర్త. ఆరోజు విధి తోసుకు వచ్చి తాము ఇలా విడిపోవాల్సి వచ్చింది కాని.

ఆనెల తన ఖర్చు కాస్త జాస్తి అయినమాట నిజమే.

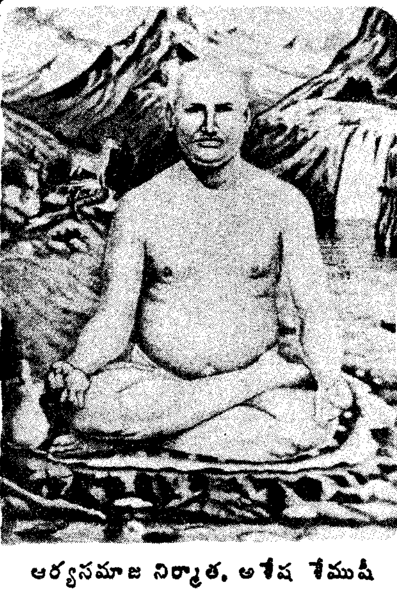

ఆర్యసమాజ నిర్మాత, అశేష శేముషీ ధురంధరుడు శ్రీ దయానంద సరస్వతి
[ఇటీవల వారి జన్మదినోత్సవం జరిగింది]

కాని ఆ నెలే మరిది చదువుకు ఎక్కువ పంపించాల్సి వస్తుందని తనకు మాత్రమేమి తెలుసు? ఆ నెల అప్పు చెయ్యాలిసి రావటంతో తనమీద విసుక్కున్నాడు భర్త. "ఇంకా బాధ్యత తెలుసుకుని పొదుపుగా వ్యవహరించకపోతే ఎలా?" దానితో ఎప్పుడూ మాటపడని తనకు అభిమానంతో చచ్చిన చావయింది. దానికితోడు ఆవేళే అతనితో చెప్పకుండా సినిమాకి వెళ్లివచ్చింది. క్లబ్బుకి వెళ్లిన తనను బలవంతంగా సినిమాకు లాక్కెళ్లారు ఫ్రెండ్సు. అప్పటికీ తనెంతో అనునయించి చెప్పింది భర్తకి. తనదే తప్పనీ, ఇక ఎప్పుడూ ఇలా జరగదనీ, క్షమించమనీ వేడుకుంది అభిమానం విడిచి. ఎప్పుడూ లేనిది తాను బ్రతిమిలాడిన కొద్దీ శ్రీవారు బిర్రబిగిశారు. తాను బాధ్యత ఎరిగి ప్రవర్తించ టంలేదన్నారు. ఆడదానికింత స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వటం తనదే తప్పన్నారు. చదువుకున్నాననే గర్వం నీకు బాగా బలిసిందన్నారు. అనరాని మాటలన్నీ అంటూ తన అభిమానాన్ని మరింత రెచ్చగొట్టారు. ఆయన నిజ స్వరూపం అదేననిపించింది. ఆ సమయంలో అంత తప్పు పట్టడానికి తనేం అపరాధం చేసిందనీ? పోనీ అని క్షమాభిక్ష కోరుతూంటె ఎంతకీ కరగడే? తనకీ స్వేచ్ఛగా బ్రతికేందుకు స్తోమతు లేకపోలేదు. అంతగా ఆయన్ని బామాలీ బ్రతిమిలాడడం తనదే తప్పనుకున్నది.

మర్నాడే పుట్టింటికి వచ్చేసింది. తనది తొందర పాటే. తాను మరికాస్త ఓర్పు వహించి, అప్పటికామాట లన్నీ వినేసి ఊరుకుంటే భర్త తప్పక తగ్గేవాడు. ఆ తరవాత పశ్చాత్తాపం పడేవారు కూడాను. ఆయన తత్వం తనక తెలుసు, అని ఇప్పుడనిపిస్తుంది. కాని తాను వచ్చేసి ఆయన కోపాన్ని మరింత రెచ్చగొట్టింది. అందుకే తాను వచ్చాక ఉత్తరమైనా రాయలేదు భర్త. మంజుల ఓర్పుతో పోల్చుకుంటే తనదేపాటి? భర్తతో చెప్పకుండా రావటమే కాకుండా, వచ్చాక ఉత్తరమైనా రాయలేదు తను. ఇప్పుడే మొహం పెట్టుకుని ఆయన దగ్గిరకి వెళ్లేటట్లు? ఆలోచనలతోనే తెల్లారింది వాసంతికి.

మర్నాడు పొద్దున్నే కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని వంటింట్లో పీట వాల్చుకుని కాఫీ కలుపుతున్న తల్లి కెదురుగా కూలబడింది వాసంతి.

తల్లి అందించిన కాఫీకప్పు అందుకుంటూ "నేను పదింటికి బెజవాడ వెడుతున్నానమ్మా." కంఠస్వరంలో ఏ భావమూ తొణకకుండా జాగ్రత్త పడింది.

"అదేమిటే?" ఆశ్చర్యపోతూ అడిగింది తల్లి.

కాఫీ తాగుతూ మాట్లాడలేదు వాసంతి.

"నిన్న ఉత్తరమొస్తే అక్కడినించేనా ఏమిటే? రమ్మని రాశాడా?" తనకి తనే సమాధానం చెతుక్కుంటూ మళ్లీ అడిగింది తల్లి.

"ఊఁ." అంది ముభావంగా వాసంతి.

ఆలోచిస్తూ నీళ్లు పోసుకుంటున్న వాసంతి "అక్కోయ్ బావ వచ్చాడేవ్" అని అరుస్తున్న తమ్ముడి కేకలికి ఈ లోకంలోకి వచ్చిపడింది. ఆశ్చర్యానందాలతో గదిలోకి అడుగు పెడుతున్న వాసంతిని చటుక్కున దగ్గిరకి లాక్కుని హృదయానికి అదుముకుంటూ ఆమె తలని తడిపేశాడు మూర్తి "నన్ను క్షమించవూ?" అంటూ. భర్త కౌగిట్లో కరిగిపోతూ వాసంతి, "భగవాన్, మంజులవంటి దురదృష్టవంతురాల్ని కాను నేను!" అనుకుంది తృప్తిగా. ★